

Εξελίξεις του τομέα της ναυτιλίας στην Ολλανδία κατά το 2016.

Ο οργανισμός “Ολλανδία Ναυτιλιακή Χώρα” (*Nederland Maritiem Land*) συνδέει δώδεκα ναυτιλιακούς τομείς: λιμάνια, υπηρεσίες ανοικτής θαλάσσης (offshore), προμηθευτές ναυτιλιακών ειδών, ναυπηγική, ναυσιπλοΐα, υδραυλική μηχανική, ναυτιλιακές υπηρεσίες και ινστιτούτα γνώσης, εσωτερική ναυσιπλοΐα, Βασιλικό Ναυτικό, ναυπηγική σκαφών αναψυχής/βιομηχανία θαλάσσιων σπορ και αλιεία. Ο τομέας διαθέτει 17.200 επιχειρήσεις που προσφέρουν απασχόληση σε περίπου 271.500 άτομα.

Ο ναυτιλιακός τομέας το 2016

Η άμεση και έμμεση αξία παραγωγής του ναυτιλιακού τομέα το 2016 ανήλθε σε λίγο λιγότερο από 55 δις. Ευρώ. Το σύμπλεγμα δημιούργησε άμεση προστιθέμενη αξία ύψους 18,2 δις. Ευρώ στην Ολλανδία. Σε αυτήν προστίθεται έμμεση προστιθέμενη αξία άνω των 5 δισεκατομμυρίων ευρώ. Ο ναυτιλιακός τομέας ήταν υπεύθυνος για περίπου 3,3% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (2015: 3,5%). Το 2016, το ναυτιλιακό σύμπλεγμα απασχολούσε περίπου 271.500 άτομα, από τα οποία περίπου 166.600 με άμεση απασχόληση. Ο συνολικός αριθμός των απασχολουμένων στο ναυτιλιακό τομέα ανέρχεται στο 3,0% της απασχόλησης στην Ολλανδία (2015: 3,0%). Η απασχόληση (άμεση και έμμεση) στο ναυτιλιακό τομέα το 2016 εξελίχθηκε με τον ίδιο τρόπο όπως η απασχόληση στην Ολλανδία: το 2016, ο αριθμός των εργαζομένων αυξήθηκε κατά 1,1% τόσο στην Ολλανδία όσο και στο ναυτιλιακό τομέα. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η εικόνα αυτή είναι κάπως στρεβλωμένη, επειδή η άμεση απασχόληση στο σύμπλεγμα μειώνεται και η αύξηση της έμμεσης απασχόλησης οφείλεται σε μεγάλο βαθμό μόνο σε τρεις τομείς (θαλάσσια και εσωτερική ναυσιπλοΐα συν λιμάνια). Η συνολική προστιθέμενη αξία (άμεση και έμμεση) του ναυτιλιακού τομέα μειώθηκε κατά 2,2%, ενώ το ολλανδικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2,8%. Αυτό σημαίνει ότι στο ναυτιλιακό σύμπλεγμα υπάρχει αύξηση της απασχόλησης (άμεσης και έμμεσης) και μείωση των κερδών. Οι συνολικές εξαγωγές του ναυτιλιακού τομέα ανήλθαν σε πάνω από 25 δις Ευρώ το 2016, αύξηση κατά 0,3 δις Ευρώ σε σύγκριση με το 2015. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στη ναυπηγική βιομηχανία. Το 2016, το σύμπλεγμα έχει μερίδιο 4,4% στις συνολικές ολλανδικές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών.

Οι εξελίξεις στο ναυτιλιακό τομέα της Ολλανδίας από το 2006 έως το 2016

Το 2016, η θαλάσσια ναυσιπλοΐα, η αλιεία και η ναυπηγική βιομηχανία δημιούργησαν προστιθέμενη αξία κάτω από το επίπεδο της προστιθέμενης αξίας που επιτεύχθηκε το 2006. Για τη θαλάσσια ναυσιπλοΐα η μείωση αυτή οφείλεται στις χαμηλές τιμές ως αποτέλεσμα της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας και στους άλλους δύο τομείς (αλιεία και η ναυπηγική βιομηχανία) κυρίως λόγω της μείωσης της απασχόλησης. Στον τομέα της αλιείας, η απασχόληση μειώθηκε αφενός λόγω των χαμηλότερων αλιευμάτων (ποσοτώσεων) και αφετέρου λόγω της αύξησης της παραγωγικότητας της εργασίας. Στη ναυπηγική βιομηχανία η μείωση οφείλεται στη μείωση των νέων πλοίων προς κατασκευή σε συνδυασμό με την αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας. Κατά την περίοδο 2006-2016, οι εξαγωγές του ναυτιλιακού τομέα αυξήθηκαν κατά 39%. Η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρήθηκε στους τομείς της ναυπηγικής και της ανοικτής θάλασσας (offshore), με αύξηση κατά 182% και 69% αντίστοιχα.

Σημαντικές μελλοντικές εξελίξεις

Ο ναυπηγικός τομέας αντιμετώπιζε μια φθίνουσα αγορά το 2016, ενώ ο αριθμός των νέων παραγγελιών μειώθηκε για τέταρτη συνεχή χρονιά, τόσο σε αριθμό όσο και σε αξία. Οι παραγγελίες αξιολογούνται ως ανησυχητικά χαμηλές. Λόγω του χαμηλού αριθμού παραγγελιών, ο ανταγωνισμός αυξάνεται και οι τιμές είναι υπό πίεση. Δεν αναμένεται βελτίωση στο εγγύς μέλλον, εξαιτίας της πλεονάζουσας χωρητικότητας στη θαλάσσια ναυσιπλοΐα, της χαμηλής τιμής του πετρελαίου και της συνδεδεμένης δυσμενούς κατάστασης στον τομέα της υπεράκτιας ναυτιλίας.

Οι πάροχοι υπηρεσιών στον τομέα της υπεράκτιας ναυτιλίας αντιμετώπισαν το 2016 κακές συνθήκες αγοράς στη βιομηχανία πετρελαίου και φυσικού αερίου ανοικτής θαλάσσης, ως αποτέλεσμα των χαμηλών τιμών του πετρελαίου. Λόγω της χαμηλής τιμής του πετρελαίου, αναβάλλονται νέα έργα εξόρυξης, με αποτέλεσμα οι πάροχοι υπεράκτιων υπηρεσιών να λαμβάνουν λιγότερες παραγγελίες.

Οι παραγγελίες από την υπεράκτια βιομηχανία αιολικής ενέργειας δεν μπόρεσαν να αντισταθμίσουν αυτήν την πτώση. Το επίκεντρο για τον τομέα το 2016 ήταν επομένως, όπως και το 2015, η εξοικονόμηση κόστους.

Κατά τη διάρκεια του έτους 2016, η εσωτερική ναυσιπλοΐα μετέφερε περισσότερα αγαθά, αλλά ο κύκλος εργασιών μειώθηκε σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Αυτή η μείωση του κύκλου εργασιών οφείλεται στις χαμηλότερες τιμές των μεταφορών.

Το 2016, η ολλανδική λιμενική υποδομή κατατάχθηκε για πέμπτη συνεχή φορά πρώτη στην παγκόσμια συγκριτική κατάταξη του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ. Η μεταφόρτωση των εμπορευμάτων στους ολλανδικούς θαλάσσιους λιμένες μειώθηκε κατά 1% το 2016. Αυτή ήταν η πρώτη μείωση μετά την κρίση το 2009 και μετά το ρεκόρ στη μεταφόρτωση το 2015. Σημαντική ροή εμπορευμάτων για τους λιμένες αποτελεί η μεταφόρτωση εμπορευματοκιβωτίων. Αυτό σημαίνει ότι οι λιμένες / τερματικοί σταθμοί υψηλής απόδοσης, η απρόσκοπτη πρόσβαση για τα μεγαλύτερα πλοία και η στρατηγική θέση διαθέτουν τις καλύτερες προϋποθέσεις για τη σύνδεση μεγάλων ροών εμπορευματοκιβωτίων στα λιμάνια και στο μέλλον. Το Ρότερνταμ φαίνεται να είναι καλύτερα από αυτή την άποψη από τους δύο ανταγωνιστές του, το Αμβούργο και την Αμβέρσα.

Μια συγκεκριμένη αγορά θέσεων στον τομέα της ναυπηγικής βιομηχανίας είναι η μεγάλη βιομηχανία κατασκευής γιοτ. Το μέσο μέγεθος των παραγγελθέντων σκαφών αυξάνεται: στην Ολλανδία κατασκευάζονται όλο και περισσότερα κότερα άνω των 100 μέτρων. Η αγορά σταθεροποιήθηκε για τη μεγάλη βιομηχανία κατασκευής σκαφών αναψυχής το 2016. Ο κλάδος εκτιμά ότι η τιμή θα γίνει πιο σημαντική όσον αφορά την κατασκευή ενός σκάφους αναψυχής υπερπολυτελείας: πολλοί θέλουν ένα σκάφος αναψυχής υπερπολυτελείας, αλλά όχι πλέον έναντι οποιασδήποτε τιμής.

Αγορά εργασίας

Ο αριθμός των απασχολούμενων κατά την περίοδο 2006-2016, αυξήθηκε περισσότερο στα λιμάνια, ακολουθούμενος από την υδραυλική μηχανική, τις υπηρεσίες ανοικτής θαλάσσης (offshore), τις ναυτιλιακές υπηρεσίες και τη θαλάσσια ναυσιπλοΐα. Η απασχόληση στον τομέα του ναυτικού, της αλιείας και της ναυπηγικής βιομηχανίας μειώθηκε, ενώ η

απασχόληση στους τομείς της εσωτερικής ναυσιπλοΐας, των ναυτιλιακών προμηθειών και της ναυπηγικής σκαφών αναψυχής/βιομηχανίας θαλάσσιων σπορ παρέμεινε σχεδόν σταθερή.

Υπάρχει έλλειψη εξειδικευμένων υψηλά μορφωμένων τεχνικών στην Ολλανδία. Αυτό παρατηρείται επίσης στον τομέα της ναυτιλίας. Οι κενές θέσεις για παράδειγμα ναυπηγών ή στον τομέα της ηλεκτρολογίας δεν είναι πάντα εύκολο να πληρωθούν. Τόσο εντός, όσο και εκτός του ναυτιλιακού τομέα, αυτός ο τύπος προσωπικού είναι σπάνιος. Παρόλο που παρατηρείται ελαφρά αύξηση της πρόσληψης τεχνικής ανώτερης επαγγελματικής εκπαίδευσης και πανεπιστημιακών σπουδών, αναμένεται ότι αυτό δεν επαρκεί για την ικανοποίηση της μελλοντικής ζήτησης. Η πρόσληψη σε προγράμματα τεχνικής δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης μειώθηκε ελαφρά το 2016. Αρκετοί ναυτιλιακοί κλάδοι επισημαίνουν τη γήρανση στον τομέα.

Εξαγωγές

Οι συνολικές εξαγωγές του ναυτιλιακού τομέα ανήλθαν σε πάνω από 25 δις Ευρώ το 2016, αύξηση κατά 0,3 δις Ευρώ σε σύγκριση με το 2015. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στη ναυπηγική βιομηχανία. Το 2016, το σύμπλεγμα έχει μερίδιο 4,4% στις συνολικές ολλανδικές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών. Το μεγαλύτερο μερίδιο των εξαγωγών ανήκει στον τομέα των λιμένων (30%), ακολουθούμενο από τη θαλάσσια ναυσιπλοΐα (20%) και τη ναυπηγική βιομηχανία (17%). Κατά την περίοδο 2006-2016, οι εξαγωγές στον τομέα αυξήθηκαν κατά 39%. Η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρήθηκε στους τομείς της ναυπηγικής και των υπηρεσιών ανοικτής θάλασσας (offshore), με αύξηση κατά 182% και 69% αντίστοιχα.

Καινοτομία

Είναι ευρέως αποδεκτό ότι ο ολλανδικός ναυτιλιακός τομέας οφείλει την ισχυρή θέση του στον κόσμο εν μέρει στην ισχυρή επιχειρηματική και καινοτόμο ικανότητα των εταιρειών του ναυτιλιακού συμπλέγματος.

Το 2015, οι δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης (E & A), ανερχόμενες σε 3,4% της συνολικής προστιθέμενης αξίας, ήταν ελαφρώς υψηλότερες, από ό,τι το 2014, όταν ανέρχονταν σε 3,3%. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από το μέσο όρο όλων των κορυφαίων τομέων της Ολλανδίας (4,6% τόσο το 2014 όσο και το 2015), αλλά είναι σημαντικά υψηλότερο από το μέσο όρο για την Ολλανδία, δηλαδή 1,5% του ΑΕΠ.

Το μερίδιο του ναυτιλιακού τομέα στην απορρόφηση των διαθέσιμων εθνικών πόρων επιδότησης για την καινοτομία ανέρχεται σε περίπου 4%. Το μερίδιο αυτό είναι ελαφρώς χαμηλότερο από το αναμενόμενο, δεδομένου του σχετικά υψηλού ποσοστού των δαπανών E & A από το σύμπλεγμα.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ:

<http://businessguide.maritimeholland.com/maritime-holland-business-guide1718>

Netherlands Maritime Technology <https://maritimetechnology.nl/en/sectorinformatie/>

Royal Association of Netherlands Shipowners (Shipping) www.kvnr.nl

Maritime by Holland (Maritime industry) <https://maritimebyholland.nl>

Dutch Association of Dredging Contractors (Dredging) www.waterbouwers.nl

HISWA Holland Marine Industry (Yacht building) www.hiswa.nl

Association of Dutch Suppliers in the Oil and Gas Industry (Offshore) <http://www.iro.nl/>

Dutch Association of Ship Suppliers (NVVS) <https://nvvs-online.nl/en/wie-zijn-we/>

The Central Agency for Rhine and Inland Shipping (Inland shipping) <http://www.cbrb.nl/>

THE NETHERLANDS - Home to leading maritime companies:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2012/06/06/vlaggenbrochure-the-netherlands-home-to-leading-maritime-companies>

The Dutch Maritime Strategy 2015 – 2025: <https://www.government.nl/topics/maritime-transport-and-seaports/documents/reports/2015/07/07/the-dutch-maritime-strategy-2015-2025>

Association of Central Bureau for Rhine and Inland Navigation
<https://www.cbrb.nl/publicaties>

Association of Dutch Suppliers in the Oil and Gas Industry and Offshore Renewable Industry <https://iro.nl/>

Association of Water Builders <http://www.waterbouwers.nl/>

Maritime Research Institute Netherlands
<http://www.marin.nl/web/Organisation/History.htm>

Maritime Academy Holland <http://www.maritiemeacademieholland.nl/English>

Maritime Monitor 2017: <https://www.maritieland.nl/maritieme-monitor-2017-moeizaam-maar-kansrijk/>

Maritime Monitor 2016:
<https://www.maritieland.nl/maritieme-sector/publicaties/maritieme-monitor-2016/>